

Jeden terč, jeden výstřel

Hunter Field Target

TEXT: JIŘÍ KNOTEK
FOTO: ILJA ČTVRTEČKA

Hunter Field Target (HFT) je soutěžní disciplína ve sportovní střelbě ze vzduchových pušek, která si u nás získává stále více příznivců a v níž dosahujeme na mezinárodním střeleckém poli výborných výsledků.

Lze říci, že v zásadě se jedná o outdoorovou disciplínu, nikoli klasickou vzduchovkovou střelbu na papírové terče, vrcholově provozovanou v krytých halách, jak to většina z nás asi nejlépe zná v podání olympijské vítězky Kateřiny Emmons, (Kůrkové). HFT na krytých střelnicích neprobíhá, jejím dějištěm je otevřený terén. V minulosti tato střelecká disciplína vznikla jako imitace skutečného lovu.

S JAKOU ZBRANÍ SE ZAČÍNÁ, S TAKOVOU SE I KONČÍ

„Dnes se toto tehdejší pojetí již samozřejmě transformovalo do plnohodnotné sportovní disciplíny s jasnými, byť velmi jednoduchými pravidly,“ říká na úvod Dušan Mandát, jeden z našich předních střelců HFT a reprezentantů ČR. „Účastník soutěže nebo lépe střelec se vzduchovou puškou s výkonnostním limitem do 16 joulů, jak je u nás zákonem stanoveno, musí na vzdálenost od sedmi metrů do 42 metrů zasáhnout 30 terčů

neznámé a nestejné velikosti, v terénu různě rozmístěných. S tím, že s jak nastavenou a nastřelenou puškou nastoupíte do závodu, s takovou jej musíte i dokončit.

Během závodu nelze na pušce nic upravovat, každý terč musí být eliminován výhradně s tou samou zbraní, jak byla nastavená před závodem. Pokud by došlo k nějaké úpravě, závodník je diskvalifikován. Nemůžete zaostřit na puškohledu a díky tomu zjistit, jak je cíl daleko, nemůžete si měřit vítr pomocí anemometru, nemůžete zkrátka skoro nic. Takže všechno je to jen o odhadu, o zkušenosti, tréninku a tak dále.“

KATEGORIE PRUŽINOVEK A PUŠEK NA STLAČENÝ VZDUCH

Mířidla nejsou limitována, takže v nejrozšířenější, Open kategorii, kterou střílí i Dušan Mandát, smí střelec používat optická. Každý závod tvoří kategorie Open (bez omezení) a může být dále dělena.

„Zmíněná kategorie Open má pochopitelně nějaké technické specifikace, ale tím hlavním určujícím faktorem je, aby zbraň splňovala zákonem stanovený limit výkonu

(16 J). Ke střelbě lze používat prakticky jakoukoli vzduchovku, ať už se jedná o vzduchovku na stlačený vzduch (větrovku) nebo pružinovku, což jsou vzduchovky mechanicky natahované (lámačky a podobně). Pistole nestřílíme, takže se jedná vlastně jen o soutěže vzduchových pušek.“

Zbraně na stlačený vzduch (větrovky) mají kontejner, jenž se plní vzduchem převážně z tlakových potápěčských láhví. Tlak v kontejneru (kartuši) se mění se vzrůstajícím počtem zásahů, takže kvalitnější pušky disponují regulátorem tlaku, který zabezpečuje, že tlak zůstává konstantní, a zbraně tak podávají stálý výkon. CO₂ pušky se moc nepoužívají především z důvodu nevhodnosti hnacího plynu. V té či oné kategorii je stanoveny pravidly střelba vlastně jednoduchá, samozřejmě vyjma umění zasáhnout terč.

Ráže je povolena dvojí – 4,5 mm nebo 5,5 mm – což jsou ostatně nejpoužívanější ráže u většiny vzduchovek. V našich končinách 99 procent střelců používá ráži 4,5 mm.

TERČE JAKO MALÉ POPPERY

V HFT se konají soutěže na všech stupních, včetně mistrovství světa a Evropy. Světová organizace WHFTO pro tuto střeleckou disciplínu vzduchových zbraní, sdružuje všechny jednotlivé střelecké národní kluby HFT po celém světě (v ČR je národní organizací asociace CAFTA, která zastupuje jednotlivé kluby HFT na území ČR).

„Pod její patronací jsou pořádána mistrovství světa, mistrovství Evropy i republiková mistrovství té které země. V jakékoli soutěži se pak střílí na takovéto sklopné terče,“ ukáže nám kovovou siluetu zájce Dušan Mandát, „které mají různé tvary. Uprostřed terče je vždy zóna, kterou když diabol zasáhne, patřičný mechanismus terč sklopí. Pokud ano, připiše si střelec na konto dva body. Pokud šel zásah prokazatelně někam do plechu, má to za jeden bod, mine-li střela terč úplně, je to pochopitelně za 0 bodů. Na každý terč má střelec jen jednu ránu a dost. Žádné opravy možné nejsou.

Terče jsou v podstatě malé poppery a po-

Zadní botka pažby je stavitelná všemi myslitelnými způsoby, přesně podle konkrétního požadavku. Ve spodní části pak vystupuje držák pro případné dotčení sestavy pomocí přídatných závaží.

Při soutěžích HFT je možné střílet z libovolné pozice – vestoje, vleže, vkleče, jak nám předvedl Dušan Mandát. Jen zpravidla šest stages v závodě má pozici pravidly přikázanou.

slední roky se nám začíná měnit i jejich vzhled. A tak figurky zajíců, veverek a další menší fauny vytlačují různé obrazce, třeba obdélníky, kolečka nebo všemožné nepravidelné tvary. Zásahová zóna může být 15milimetrová, ale také třeba čtyřicetimilimetrová, takže na stanovenou vzdálenost je pak odhad s měřením dosti komplikovaný, abyste zónu zasáhl.

DO ZÁVODU SE NASTUPUJE S NEZNALOSTÍ TERČŮ

Hunter Field Target střílení ze vzduchovek není nepodobné soutěžím 3D z luků a kuší na gumové siluety zvířat, rozmístěné porůznu, na různou vzdálenost cik cak v terénu – ve vřahu, pod ním, v lesním porostu, za rybníkem, v šeru, proti slunci pod úhlem a tak dále. A kde se také nesmí používat nic, čím se dá měřit vzdálenost a jiné veličiny pro úspěšnější výsledek při střelbě.

„To samé platí v zásadě i u nás. My skutečně jdeme s puškou do závodu tak, jako by šel člověk v uvozovkách někam na lov a také nevěděl nic o tom, kde spatří svůj cíl a zda mu zvíře počká nebo nepočká. Do závodu totiž nastupujete tak, že neznáte vzdálenosti, ani velikosti oněch zásahových zón v terčích. Neznáte nic, všechno si musíte odhadnout a podle toho se zařídit. A doufat, že správně. Stavatelé všech třiceti jednotlivých stages (v případě mistrovství světa ale třeba i 40) jsou

TECHNICKÁ DATA

WALTHER LG 300 XT ALUTEC

Ráže:

4,5 mm (.177)

Délka hlavně:

400 mm

Celková délka: 955 mm

Váha:

5250 g

Pažba:

hliníková

Systém:

jednoranná vzduchová puška

Ústňová rychlost:

239 m/s

Mířidla:

Puškohled March Deon

1-10×24

Cena holé zbraně:

cca. 40 000 Kč

Cena puškohledu:

cca 65 000 Kč

Kontakt:

trading@mandat.cz

603 421 517

www.air-chorny.com

www.tactical-evo.com

vynalézaví, rafinovaní, využívají při tom optické klamy, zúžení prostorů, tmavých nebo světlých pozadí a tak dále.“

JE TO HLAVNĚ O HLAVĚ

Dušan Mandát dodává, že se vztahem ke střílení neměl nikdy žádný problém, ale jak se dostával k soutěžnímu střílení, musel na sobě zapracovat především pokud jde o techniku střelby.

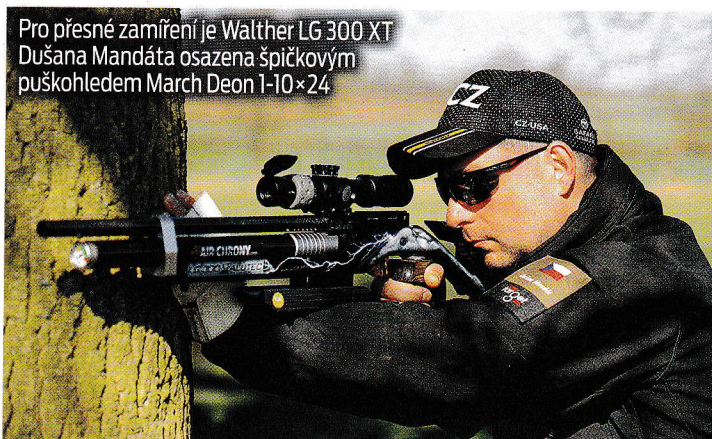
„Nesmírně důležité je pro střelce správné dýchání, umění zklidnit smysly a správně načasovat výstřel. Většina střelců dokáže zasáhnout všechno, ale jakmile si „rozhasí hlavu“, položí je jeden špatný výstřel a se závodem je v ten den obvykle konec. Hodně jsem tedy pracoval na „umění“ nevzdat závod po nepovedeném výstřelu. Důležitá je také alespoň částečná fyzická příprava protože puška něco váží a závod může probíhat i několik hodin. To byla pro mě nejtěžší práce, střelbu jako takovou jsem v zásadě moc řešit nemusel. Takže mysl plus technika střelby v polohách (stoj a klek), neboť ty jsou nejméně stabilní a mohou rozhodovat závod. To je to, co pravidelně trénuji.

DVĚ MINUTY NA VÝSTŘEL

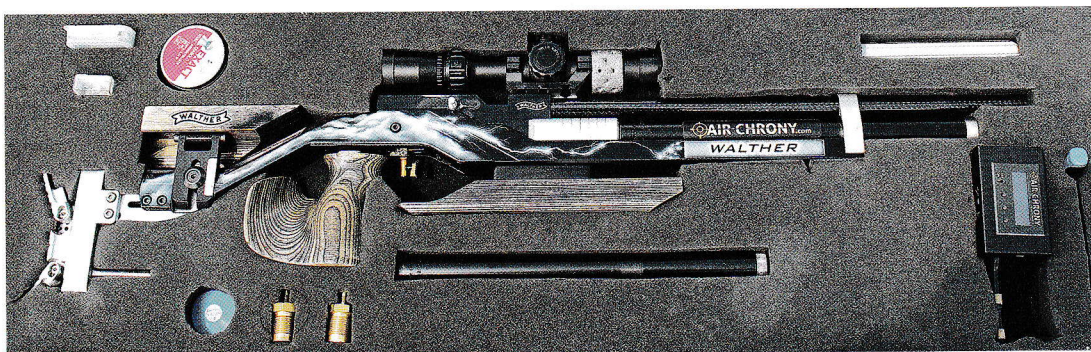
Pokud jde o čas, pak střelci HFT mají při soutěži na již vzpomenutý jeden výstřel na jednom terči maximálně 2 minuty. Což není málo a určitě to není stresující prvek. A jak vysvětluje a poz-

Dřevěné části jsou vytvořeny z kvalitní lamelové lepenice s příkladnou povrchovou úpravou. Rukojeť je nastavitelná nejen dopředu a dozadu, ale lze nastavit i její sklon do strany, případně ji vytočit požadovaným směrem

Pro přesné zamíření je Walther LG 300 XT Dušana Mandát osazena špičkovým puškohledem March Deon 1-10×24

Puška Walther LG 300 XT Alutec ráže je špičková jednoranová vzduchová puška ráže .177, kterou používá v disciplíně Open český reprezentant Dušan Mandát

ději i názorně se zbraní Dušan Mandát předvede – střílet lze v podstatě, jak to komu vyhovuje: vleže, vestoje nebo i vkleče, jen vsedě je to zakázáno. A má to opět jen několik málo podmínek pro zjednodušení pravidel.

„Jsou ale i stages s takzvanou vynucenou polohou, kde má střelec střeleckou polohu pravidly přikázanou a takových bývá v závodě obvykle šest.“

K problematice toho, že zbraň nesmí být během závodu nijak upravovaná dodejme, že to průběžně kontrolují při závodě rozhodčí komisaři. Zaprvé, zda puška splňuje zákonné limity a zadruhé, zda splňuje daná pravidla, aby nemohlo docházet k podvádění. Třeba tím, že během závodu přidá závodník zbraň na výkon, aby balistická křivka byla narovnaná a rovněji letěla a střela. Což by byla pro střelce samozřejmě velká výhoda.

Rychlost střely a výkon se pravidelně měří na všech soutěžích a používá se k tomu balistický chronograf firmy Air Chrony. Dlužno dodat, že tyto přístroje vyrábí firma, kterou spolu s kolegy spoluvlastní Dušan Mandát.

NE, STŘÍLENÍ MĚ NEŽIVÍ

„A to je to, na co se mě lidé neznalí problematiky často ptají, zda se střelením živím,“ zakončuje Dušan Mandát naše setkání. „No neživím, odpovídám jim. S kolegy jsme totiž založili zmíněnou firmu a živí nás de facto výroba těchto přístrojů, balistických chronografů pro sportovní střelce. Což je jedna značka. Pod druhou značkou Tactical Evo vyrábíme třeba profesionální střelecké bipody, stavitelné botky, střelecké vaky, podložky a mnohá další příslušenství pro střelce. Takže tohle nás živí a díky tomu se můžeme věnovat a financovat i náš oblíbený střelecký sport. Podstatné je to, že mnohé výrobky pro střelce často navrhují inženýři bez hlubší znalosti věci, my navrhujeme a vyrábíme to, co sami potřebujeme, používáme a uvádíme do praxe. A víme, jak by to mělo fungovat, že to bude fungovat a funguje. Máme to vždy stoprocentně vyzkoušené.“

Jde o zajímavé doplňky, z nichž některé si představíme v jednom z příštích čísel našeho časopisu.

NĚKOLIK ZAJÍMAVOSTÍ

Pořádaných závodů HFT není málo. Prakticky každý víkend, včetně zimních měsíců, nějaký je, ale letos kvůli pandemii koronaviru byly mnohé zrušeny. Mezi jinými i MS na Slovensku a ME v Maďarsku. Zbylo jen mistrovství ČR v srpnu 2020, které se uskuteční v areálu zámeckého parku v Cholticích a nějaké mezinárodní závody, jako třeba Česko-polský pohár v Bohumině. Menších klubových závodů po celé ČR je však dostatek, a kdo chce, může si přijet zastřílet třeba s celou rodinou jen tak pro zábavu.

Výhodou disciplíny HTF je, že pro ni nemusí být střelnice. Lze ji provozovat všude tam, kde to zákon dovoluje a je zaručena bezpečnost střelců a lidí okolo a kde s tím souhlasí vlastníci konkrétních pozemků

Terče mohou být podle velikosti pozemku, na němž se HFT střílí, od sebe vzdáleny třeba jen několik metrů, nebo také několik desítek metrů. Závody jako MR, ME, MS bývají většinou dvoudenní a účastní se jich několik stovek střelců. Střelci jsou rozděleni do skupin obvykle po třech střelcích.

Soutěže HFT se střídají za jakéhokoliv počasí, neodvolávají se. Vyjma jednoho případu z MS v Anglii v roce 2016, kdy druhý soutěžní den musel být zrušen kvůli brutální bouři nevídaného rozsahu, ohrožující životy závodníků. Bylo to prý vůbec poprvé v historii HFT.

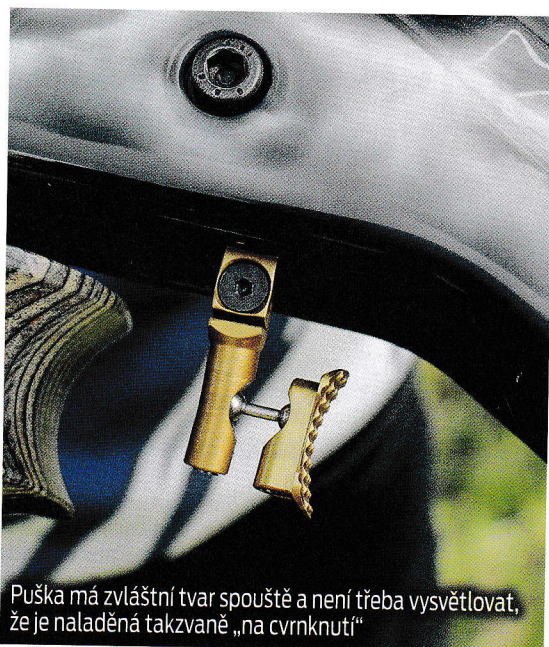
Mistrovství světa v HFT 2019 v Polsku, kde česká reprezentace obsadila skvělé 2. místo. Nahoře zleva: Michal Indruch, Jakub Vicher, Martin Krupka, Vladimír Kvapil. Dole zleva: Dušan Mandát, Marta Růžicková

REPREZENTANT DUŠAN MANDÁT

Český reprezentant Dušan Mandát se střelbě podle pravidel HFT aktivně věnuje od roku 2012. V současnosti používá vynikající pušku Walther LG 300 XT Alutec v kombinaci s neméně kvalitním puškohledem March Deon 1-10×24 s minimální odchylkou paralaxy. Se svým prvním „flusbrokem“, jak dnes s úsměvem vzpomíná, se setkal již na základní škole. Nemohla jej minout ani tehdy populární a dnes již legendární pružinová vzduchovka Slavia 631, ani armádní „násyпка“ vzduchovka vz. 47.

Za své současné největší střelecké úspěchy považuje individuální 1. místo v Cambridge (přípravný závod před Mistrovstvím světa 2014), 1. místo na Mistrovství ČR 2016, 2. místo na Mistrovství světa 2017, týmové 2. místo na Mistrovství světa 2019, 1. místo na Mistrovství Evropy 2017 a individuální 1. místo v Česko-polském poháru 2016. Těch individuálních úspěchů včetně těch týmových je samozřejmě více.

Kromě střelby aktivně a rád provozuje parašutismus a létá leteckou akrobaci s motorovými letouny, kde v roce 2007 získal titul mistra republiky. Střelbě jako celku se věnuje i v jiných střeleckých segmentech.

Puška má zvláštní tvar spouště a není třeba vysvětlovat, že je nalaďená takzvaně „na cvrknutí“

Terče v podobě kovových siluet zvířat či obrazců jsou opatřeny zařízením, které nechá terč po zásahu zásahové zóny diabolou padnout

Walthery LG300 mají jednu z nejlepších konzistencí, kterou si díky regulátoru drží v celém rozsahu použitelného tlaku v kontejneru, plněného vzduchem z potápěčské bomby

Dušan Mandát má svůj sport rád. Prostřílel se k němu už jako kluk přes všechny ty vzduchovkové „flusbroky“, lámačky Slavie a další. Střeleckou kondici si doplňuje ovšem i poněkud plnotučnějšími rážemi, jak prozradil...

Dušan Mandát v další z pozic